

De Omgevingswet komt eraan: hoe je in de praktijk hét momentum benut door je wendbaar te organiseren (en dus de boot niet mist!)

De invoering van de Omgevingswet komt dichterbij. Wat het vraagt van gemeenten om voor 1 januari 2021 klaar te zijn voor de Omgevingswet wordt steeds duidelijker. Wij zijn ervan overtuigd dat organisaties die nu investeren in het flexibeler en wendbaarder maken van de organisatie straks beter presteren. Vanuit de praktijk die we kennen vanuit verschillende opdrachtgevers delen we graag de volgende aanknopingspunten om zo verder te komen in de geest van de Omgevingswet. Publieke organisaties die nu niet meebewegen, missen straks echt de boot!

De invoering van de Omgevingswet vraagt om veel meer dan alleen de focus op de instrumentele kant. Natuurlijk moet er een omgevingsvisie en omgevingsplan komen maar de Omgevingswet-opgave omvat in de praktijk een andere manier van (samen)werken. Denk concreet aan het doorbreken van zowel verticale als horizontale verkokering waarbij beleid en uitvoering echt bij elkaar komen. Werken in de geest van de Omgevingswet wordt vanaf 2021 echt dagelijkse praktijk. Wie nú investeert in het flexibeler en wendbaarder maken van de organisatie, presteert straks in de geest van de Omgevingswet daadwerkelijk beter in maatschappelijke opgaven.

De grote maatschappelijke opgaven van nu, denk bijvoorbeeld aan de [Energietransitie](#), kunnen publieke organisaties niet alleen oplossen. Wie in energieopwekking en -beheer als gemeente succesvol wil zijn, koppelt een vooruitstrevende visie ook echt aan coherente uitvoering. Het vraagt om de inzet van het hele spreekwoordelijke arsenaal, in samenspraak met verschillende initiatiefnemers en met inwoners die zich met elkaar voortdurend in nieuwe vormen organiseren. Dat vraagt ook om meer transparantie en snellere, betere besluitvorming. Dat vorm een belangrijk doel van de invoering van de Omgevingswet. Resultaten boek je daarin als je daadwerkelijk wendbaar bent en kort-cyclisch kan werken aan de combinatie beleid en uitvoering.

Verschillende opdrachtgevers vroegen ons de afgelopen jaren om [de implementatie van de Omgevingswet](#) met hen voor te bereiden en in goede banen te leiden. Op verschillende plekken deden we wat nodig was om dit werkbaar te maken. Gekoppeld aan de vier verbeterdoelen van de Omgevingswet delen we uit die praktijk hieronder graag vier lessen om hét momentum te benutten om je wendbaar te organiseren.

Verbeterdoel Omgevingswet 1: Integraal werken

Maak het opgavegerichte en integrale karakter van de

De Omgevingswet komt eraan: hoe je in de praktijk hét momentum benut door je wendbaar te organiseren (en dus de boot niet mist!)

Omgevingswet leidraad van je organisatie

Een wendbare organisatie kan snel en adequaat inspringen op steeds veranderende omstandigheden. Precies dat is wat de Omgevingswet vraagt van publieke organisaties. Je moet je organisatie dus veel slimmer organiseren rondom opgaven om het integrale karakter van de Omgevingswet makkelijk te kunnen adopteren. Dit vraagt een scherpe(re) formulering van je maatschappelijke opgaven en een proactieve, scherpe blik op buiten én binnen.

Verbeterdoel Omgevingswet 2: Vroegtijdige participatie

Doe het niet alleen: betrek initiatiefnemers en ketenpartners

Een van de kernwaarden van een wendbare organisatie is het samenwerkingsgerichte karakter. Hoe verhouden wij ons tot onze partners en welk ambitieniveau streven we na om het maatschappelijk resultaat in de opgave(n) te behalen? In een wendbare publieke organisatie zijn medewerkers gericht op de ontwikkelingen buiten de muren van het gemeentehuis of kantoor. Ze verbinden de binnenwereld met de opgaven die ze 'buiten' aantreffen. Dat is precies wat de Omgevingswet beoogt in haar doel de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te verbeteren. Professionals bewegen zich in hun werk vaker op de ladder van overheidsparticipatie (loslaten, stimuleren, regisseren, samenwerken, uitvoeren). Professionals die dit nu al bewust doen in hun werk, slaan de juiste weg in naar opgavegericht werken én naar een nieuwe manier van samenwerken met initiatiefnemers en ketenpartners.

Verbeterdoel Omgevingswet 3: meer politiek-bestuurlijke afwegings- en bewegingsruimte

Neem afscheid van denken in portefeuilles

De Omgevingswet komt eraan: hoe je in de praktijk hét momentum benut door je wendbaar te organiseren (en dus de boot niet mist!)

Als bestuurders blijven denken in (eigen) portefeuilles in plaats van (maatschappelijke) opgaven, is de kans groot dat de gewenste ontwikkeling niet van de grond komt. Denk maar eens aan wat er gebeurt als een opgave over verschillende portefeuilles heen georganiseerd is. Wie 'is er dan van'? Wij zien dat organisaties bij de invoering van de Omgevingswet vaak een 'coördinerend bestuurder' benoemen. Terwijl de échte inhoudelijke vraagstukken in de fysieke leefomgeving versnipperd georganiseerd op de bestuurlijke tafel liggen. Dit strookt niet met elkaar. Idealiter heb je het bestuur georganiseerd rondom opgaven. Op die manier kan een bestuurder optimaal werken binnen de politiek-bestuurlijke afwegings- en bewegingsruimte die de Omgevingswet biedt.

Verbeterdoel Omgevingswet 4: snellere en betere besluitvorming gericht op uitvoering

Werk vanuit scherpe opdrachten om de gewenste kwaliteit te leveren

Meer dan in het 'oude beleidsdenken', kijk je in het licht van de Omgevingswet naar het direct toevoegen van waarde. Door te kijken naar tastbare resultaten in maatschappelijke opgaven. Daar zit de parallel met het laatste verbeterdoel van de Omgevingswet. Het gaat niet alleen om het 'wat' maar in de realisatie zeker ook over 'hoe je het doet'. Dat vraagt om scherp te van binnenuit. Wendbare organisaties leggen in dit kader de nadruk op versterking van opdrachtgeverschap-opdrachtnemerschap; het helder beschrijven van opdrachten en gewenste resultaten. Dat opdrachtgericht werken leidt tot aangescherpte resultaatgerichtheid en beter controleerbare capaciteits- en middeleninzet. Zo blijft beleid geen papieren tijger maar werkt het echt door in de praktijk en zorgt het voor het daadwerkelijk realiseren van de gewenste kwaliteit van de leefomgeving.

Concreet werkbaar maken

Wij hebben ervaren dat de implementatie van de Omgevingswet vraagt om organisatieontwikkeling. Het [omarmen van wendbaar werken](#) is dan een concrete manier die vorm, inhoud en richting geeft aan de gewenste ontwikkeling. Zien hoe we dit met verschillende opdrachtgevers werkbaar maken, bijvoorbeeld [ondersteund met een leertraject](#)

De Omgevingswet komt eraan: hoe je in de praktijk hét momentum benut door je wendbaar te organiseren (en dus de boot niet mist!)

[Omgevingsprofessional](#)? Hierover in gesprek tijdens [een van onze bijeenkomsten](#) over dit thema? Benieuwd hoe wij kijken naar organisatieontwikkeling in het licht van de Omgevingswet? [Neem dan contact met ons op](#).